

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

Скопје, 21 февруари 2020 година

Соопштение за печат

Монетарни движења во Република Северна Македонија: јануари 2020 година

- **Паричната маса (монетарниот агрегат МЗ^{1,2})**, во јануари 2020 година, бележи надолна месечна промена од 1,5%, главно поради сезонските движења кај депозитните пари³ и готовите пари во оптек, чие намалување го надминува растот на краткорочните депозити. Паричната маса на годишна основа е зголемена за 7,8%, во најголем дел како резултат на растот на депозитните пари и краткорочните депозити, при помал раст на готовите пари во оптек, додека долгорочните депозити до две години забележаа пад.
- Во јануари, кај **вкупните депозити⁴** е остварен месечен пад од 1,0%, поради намалување на депозитите на корпоративниот сектор, при минимален раст на депозитите на секторот „домаќинства“. На годишна основа вкупните депозити се повисоки за 9,3%, при раст на депозитите кај двата сектора, со поголем придонес на секторот „домаќинства“ (учество во растот од 61,9%).

Табела 1. Вкупни депозити и кредити⁵ на недржавниот сектор

	состојба (во милиони денари)							годишна промена (во %)							месечна промена (во %)	
	12.2017 ¹⁾	12.2018 ¹⁾	3.2019	6.2019	9.2019	12.2019 ¹⁾	1.2020	12.2017 ¹⁾	12.2018 ¹⁾	3.2019	6.2019	9.2019	12.2019 ¹⁾	1.2020	12.2019 ¹⁾	1.2020
Парична маса М4	372,931	416,814	418,499	427,071	438,662	455,411	449,749	5.1	11.8	11.7	10.5	10.8	9.3	8.9	3.8	-1.2
Парична маса М3	336,989	373,436	372,833	379,982	388,869	404,028	397,935	4.6	10.8	10.4	9.2	9.9	8.2	7.8	4.1	-1.5
од кои:																
Готови пари во оптек	29,968	32,233	31,236	32,554	33,368	36,108	34,084	6.3	7.6	9.0	9.7	8.8	12.0	10.6	9.0	-5.6
Вкупни депозити	339,314	375,046	377,800	386,461	394,472	410,794	406,738	5.4	10.5	11.1	10.5	10.1	9.5	9.3	3.4	-1.0
од кои:																
Корпоративен сектор	89,248	97,703	96,147	99,456	104,178	111,948	106,744	2.1	9.5	12.1	10.1	11.1	14.6	12.2	6.0	-4.6
Во денари	63,488	69,478	66,691	71,021	75,566	81,911	75,836	1.9	9.4	11.1	13.5	11.7	17.9	14.1	9.4	-7.4
Во странска валута	25,760	28,224	29,456	28,434	28,613	30,036	30,909	2.6	9.6	14.4	2.6	9.4	6.4	7.7	-2.4	2.9
Домаќинства	230,744	252,563	253,748	258,100	262,458	272,605	272,762	6.1	9.5	8.7	9.0	9.3	7.9	8.5	3.1	0.1
Во денари	119,455	132,450	131,901	135,492	137,346	146,231	144,373	7.3	10.9	9.6	11.8	12.0	10.4	11.1	5.5	-1.3
Во странска валута	111,289	120,113	121,847	122,609	125,113	126,374	128,389	4.9	7.9	7.7	6.0	6.4	5.2	5.8	0.4	1.6
Вкупни кредити	300,257	322,089	324,798	330,726	328,970	341,389	341,249	5.4	7.3	9.0	8.1	5.6	6.0	6.8	1.9	0.0
од кои:																
Корпоративен сектор	157,722	164,765	164,734	165,305	159,764	167,952	166,774	2.3	4.5	8.2	6.4	1.7	1.9	3.2	3.3	-0.7
Во денари	97,290	104,387	103,142	103,308	99,250	103,591	102,726	9.1	7.3	10.3	8.8	3.6	-0.8	1.1	2.7	-0.8
Во странска валута	60,431	60,377	61,592	61,997	60,514	64,361	64,049	-7.0	-0.1	5.0	2.5	-1.5	6.6	6.6	4.2	-0.5
Домаќинства	141,232	155,734	158,550	163,963	167,528	172,014	173,058	9.2	10.3	9.7	9.9	9.5	10.5	10.6	0.7	0.6
Во денари	76,764	86,401	88,854	91,492	92,821	95,075	95,882	9.8	12.6	12.9	11.4	9.6	10.0	10.2	0.5	0.8
Во странска валута	64,469	69,334	69,697	72,471	74,706	76,939	77,176	8.5	7.5	6.0	8.0	9.3	11.0	11.2	0.9	0.3

Извор: НБРСМ.

¹ Почнувајќи од јуни 2018 година, Народната банка го користи монетарниот агрегат МЗ како нова стандардна дефиниција за паричната маса. За аналитички цели и понатаму ќе се пресметува и ќе се објавува монетарниот агрегат М4.

² Монетарниот агрегат М1 го сочинуваат готовите пари во оптек и депозитните пари. Монетарниот агрегат М2 е составен од монетарниот агрегат М1 заедно со краткорочните депозити, додека монетарниот агрегат М3 (паричната маса), покрај монетарниот агрегат М2, ги вклучува и депозитите со достасаност од една до две години. Следствено, монетарниот агрегат М4 ги содржи монетарниот агрегат М3 и долгорочните депозити со достасаност над две години. За подетално објаснување, види ја Методологијата:

http://www.nbrm.mk/content/statistika/Monetarna%20statistika/metodologija/Metodologija_monetarna_07_2018_mak.pdf

³ Депозитните пари се однесуваат на тековните сметки кај банките и штедилниците и тековните сметки на останатите финансиски институции кај Народната банка.

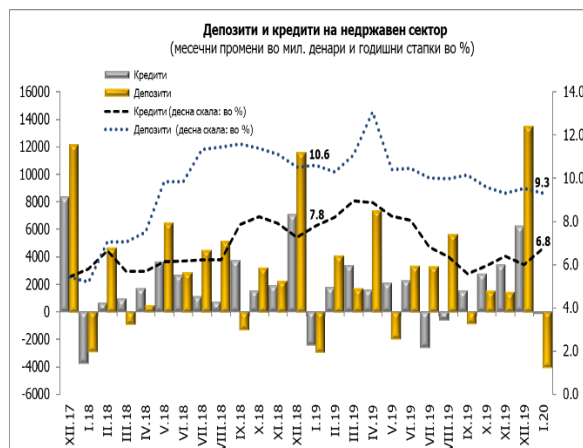
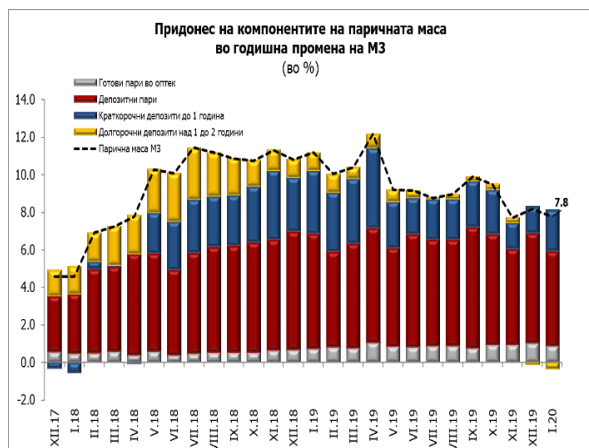
⁴ Вкупните депозити ги сочинуваат сите депозити вклучени во монетарниот агрегат М4.

⁵ Годишните стапки на кредитите во периодот од јули 2019 па наваму се под влијание на ефектите од мерката на НБРСМ за отпис на побарувањата коишто се целосно покриени подолго од една година.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

- **Вкупните кредити**, во јануари се непроменети, при намалување на кредитите на корпоративниот сектор, додека кредитите кај секторот „домаќинства“ и натаму растат. Во споредба со истиот период од претходната година, вкупните кредити се повисоки за 6,8%, при поголем придонес на секторот „домаќинства“ (учество од 76,9%). Доколку се земе предвид ефектот од преносот на сомнителните и спорните побарувања од билансна во вонбилансна евиденција, согласно со регулаторните промени⁶ според одлуката на Народната банка, кај вкупните кредити во јануари е забележан раст од 8,0% на годишно ниво.

Извор: НБРСМ.

1. Депозити и кредити на корпоративниот сектор⁷

Извор: НБРСМ.

⁶ На 9 август 2018 година, Советот на Народната банка ја усвои Одлуката за методологијата за управување со кредитниот ризик („Службен весник на Република Македонија“ бр. 149/18), според која банките имаат обврска да ги пренесат од билансна во вонбилансна евиденција (и да продолжат со пренесување на) сите побарувања коишто се целосно резервирани подолго од една година. И покрај преносот на вонбилансна евиденција на овие побарувања, банките го задржуваат правото за нивна наплата.

⁷ За потребите на ова соопштение, корпоративниот сектор ги опфаќа јавните и приватните нефинансиски друштва.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

- Вкупните **депозити на корпоративниот сектор**, овој месец, се намалени за 4,6%. Оваа промена речиси во целост се должи на падот кај депозитните пари, во услови на пад и кај останатите компоненти, освен краткорочните депозити во странска валута коишто остварија раст. На годишна основа депозитите на корпоративниот сектор се зголемени за 12,2%, во најголем дел поради растот кај депозитните пари и краткорочните депозити во странска валута, при пад на денарските краткорочни депозити.
- Кредитите на корпоративниот сектор**⁸ остварија месечен пад од 0,7%, којшто анализирано по валутната структура во поголем дел произлегува од намаленото кредитирање во денари. Споредено на годишна основа, кредитите на корпоративниот сектор се зголемени за 3,2%, под влијание на поизразениот раст на кредитирањето во странска валута (учество од 77,4%). Со исклучување на ефектот од извршените отписи на сомнителните и спорните побарувања, согласно со одлуката на Народната банка, годишниот кредитен раст кај корпоративниот сектор во јануари изнесува 5,2%.

Извор: НБРСМ

2. Депозити и кредити на домаќинствата⁹

Извор: НБРСМ.

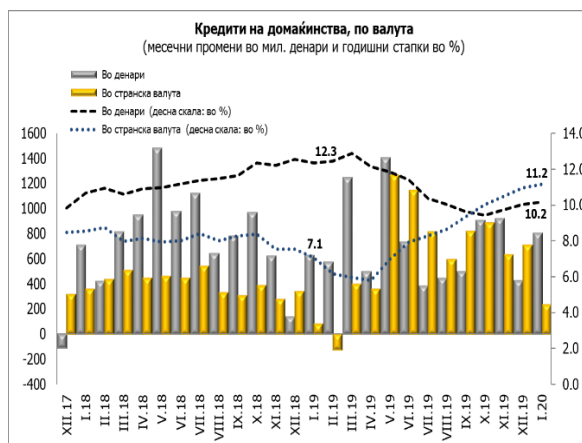
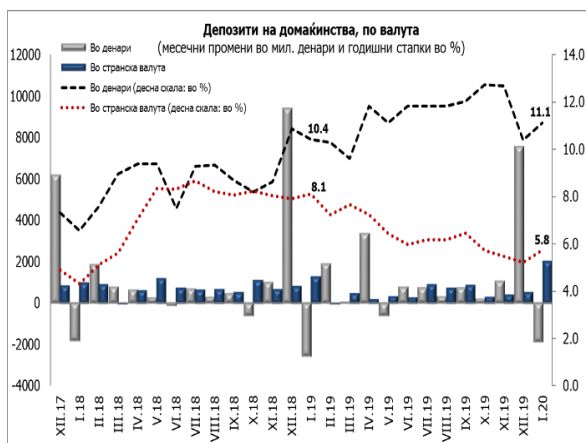
⁸ Почнувајќи од јуни 2018 година, а согласно со новата методологија, податоците за финансиските инструменти во денари со валутна клаузула се вклучени во рамки на странската валута.

⁹ За потребите на ова соопштение, домаќинствата се однесуваат на физичките лица и самостојните вршители на дејност.

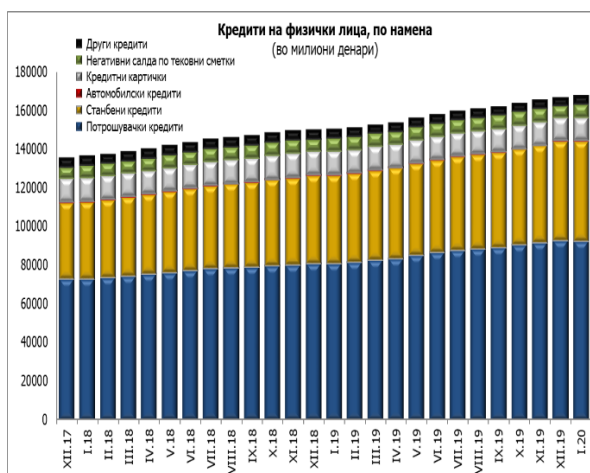

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

- Во јануари, кај вкупните **депозити на домаќинствата** е остварен минимален месечен раст од 0,1%, којшто се должи на растот на депозитите во странска валута (краткорочни и долгорочни) и депозитите во денари (краткорочни и долгорочни). Стапката на годишен раст изнесува 8,5%, при забележано зголемување кај сите компоненти, со најголем придонес на депозитните пари и краткорочните и долгорочните депозити во странска валута.
- Вкупните **кредити на домаќинствата**, овој месец, бележат месечен и годишен раст од 0,6% и 10,6%, соодветно, при поизразен придонес на кредитирање во денари. Со исклучување на ефектот од преносот на сомнителните и на спорните побарувања од билансна во вонбилансна евиденција, согласно со одлуката на Народната банка, годишниот кредитен раст кај домаќинствата во јануари изнесува 11,3%.

Извор: НБРСМ.

Извор: НБРСМ.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

Табела 2. Кредити на банките и штедилниците дадени на физичките лица, по намена

	состојба (во милиони денари)							годишна промена (во %)							месечна промена (во %)	
	12.2017 ⁽¹⁾	12.2018 ⁽¹⁾	3.2019	6.2019	9.2019	12.2019 ⁽¹⁾	1.2020	12.2017 ⁽¹⁾	12.2018 ⁽¹⁾	3.2019	6.2019	9.2019	12.2019 ⁽¹⁾	1.2020	12.2019 ⁽¹⁾	1.2020
Потрошувачки кредити	72,595	80,632	82,324	86,335	89,042	92,430	92,219	10.9	11.1	10.9	12.0	12.8	14.6	14.5	1.3	-0.2
Станбени кредити	39,535	45,539	46,477	47,785	49,116	51,338	51,804	14.2	15.2	13.6	12.9	11.9	12.7	13.2	2.0	0.9
Автомобилски кредити	316	312	319	320	316	316	309	-2.2	-1.3	0.4	4.0	4.8	1.4	-1.8	1.6	-2.3
Кредитни картички	12,281	12,246	12,113	12,007	11,956	11,928	11,853	-0.8	-0.3	-0.4	-1.5	-2.3	-2.6	-2.7	-0.3	-0.6
Негативни салда по тековни сметки	5,896	6,232	6,830	6,850	7,043	6,123	6,910	1.8	5.7	8.4	2.7	2.3	-1.7	1.5	-13.2	12.8
Други кредити	4,564	4,607	4,252	4,217	4,194	4,118	4,083	-0.4	0.9	-6.2	-8.2	-8.2	-10.6	-10.9	-0.4	-0.8

Извор: НБРСМ.

- Анализирано од аспект на намената на кредитите одобрени на физичките лица, кај најзастапената категорија – **потрошувачки кредити**, е забележан месечен пад од 0,2%, карактеристичен за првиот месец од годината, при годишен раст од 14,5%. Кај **станбените кредити** е забележан месечен и годишен раст од 0,9% и 13,2%, соодветно. Во јануари, **автомобилските кредити** се намалени на месечна и годишна основа за 2,3% и за 1,8%, соодветно. Кредитите одобрени на **кредитни картички** се намалени за 0,6% и 2,7%, на месечна и на годишна основа, соодветно. **Негативните салда на тековните сметки**, овој месец, се повисоки на месечна и годишна основа за 12,8% и 1,5%, соодветно, додека кредитите одобрени врз **други основи** се пониски на месечно и на годишно ниво за 0,8% и 10,9%, соодветно.

Придружни информации

Временски серии податоци: Биланси и прегледи на депозитните институции, месечни податоци http://www.nbrm.mk/monetarna_statistika.nspix

Методолошки објаснувања:

http://www.nbrm.mk/content/statistika/Monetarna%20statistika/metodologija/Metodologija_monetarna_07_2018_mak.pdf

Информација за методолошките измени во монетарната статистика, статистиката на останатите финансиски институции и статистиката на каматните стапки:

http://www.nbrm.mk/content/statistika/informacii/Informacija_za_promeni_vo_monetarnata_statistika_mk.pdf

Народна банка на Република Северна Македонија
Дирекција за статистика

Следни објавувања: Календар на објавување податоци
http://nbrm.mk/content/statistika/kalendar/Kalendar_na_objavuvanje_podatoci.pdf

Монетарни движења во Република Северна Македонија: 20 март 2020 година
(референтен пресек заклучно со февруари 2020).

За новинарски прашања, ве молиме контактирајте со лицата од Кабинетот на гувернерот.

За подетални информации во врска со објавените статистички податоци, побарајте нè на: contact.statistika@nbrm.mk или на телефонскиот број 02 3215 181 локал 116 (или 110/108).